

Отже, виходячи з вище перерахованих особливостей, можна визначити основні напрямки діяльності щодо формування толерантності у учнів початкових класів. Заняття з формування толерантності у молодших школярів потрібно будувати в такий спосіб, щоб кожен учасник «проживав» різні ситуації, адже молодші школярі мають високу сприйнятливність, і підвищену чутливість. Важливо, щоб дитина визначала свої здібності до лідерства, підтримки, визнання заслуги іншого тощо. Так, кожен дізнається про себе як партнера зі спілкування, відкриє в собі найрізноманітніші сторони: ті, які допомагали встановити контакт, і ті, що заважали цьому.

Список використаної літератури

1. Лесик А. Психолого-педагогічні засади толерантності: історія та сучасність. 3б. наук. праць. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2017. С. 201–205
2. Литвин С. Толерантність до невизначеності як психологічний конструкт. [Психологічний часопис](#). 2019. №1. С. 90-107.
3. Савченко О. Толерантність як цінність шкільної освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2017. Вип. 1. С. 13-16.
4. Сухопара І. Педагогічні умови виховання толерантності в молодших школярів у позаурочній діяльності. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. 2016. Вип. 239.

Марина НЕСТЕРЕНКО,

*старша викладачка кафедри початкової освіти
Бердянського державного педагогічного університету*

ВІРТУАЛЬНІ ЕКСКУРСІЇ ЯК ЗАСІБ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті висвітлено переваги організації в освітньому процесі початкової школи віртуальних екскурсій. Запропоновано приклади конкретних екскурсій для інтеграції змісту освітніх галузей.

Постановка проблеми. Нові вимоги Державного стандарту початкової освіти та стрімка діджиталізація всіх сфер життєдіяльності людини активізує використання в школі сучасних ефективних форм і методів організації

	Комунальний заклад «Пловдивський педагогічний фаховий коледж»	Шифр документа	КЗ «ППФК»
	Пріоритети щодо змісту та структури сучасної освіти в умовах трансформаційних змін І міжвузівська науково-практична інтернет-конференція	сторінка	59 з 146

пізнавальної діяльності здобувачів за допомогою цифрових технологій. Крім того, сучасне покоління дітей, які народилися та ростуть в насиченому інформаційному оточенні, потребує більш динамічного, інтерактивного, візуально якісного наповнення уроків. Пандемічні обмеження унеможливили проведення практичних дослідів, екскурсій, демонстрацій, які давали можливість дітям здійснювати самостійні спостереження, збір і перевірку необхідних фактів, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Все це змушує вчителів шукати та використовувати альтернативні засоби для взаємодії в освітніх цілях цифрового світу з емоційною сферою дітей. Для цього значна кількість учених популяризує світовий досвід використання в початковій школі сучасних цифрових технологій (Є. Александрова, Т. Васютіна, С. Корнієнко, Ю. Кулінка, Н. Морзе, Л. Петухова, О. Подліняєва, О. Саган, Є. Смирнова-Трибульська та ін.). Відкриття останніх років стали віртуальні екскурсії, які пропонуються на веб-сайтах провідних музеїв світу, а також у безкоштовних додатках Google.

Мета статті – визначити можливості використання віртуальних екскурсій для інтеграції змісту освітніх галузей початкової школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Технологічно це є комбінацією панорамних фотографій високої роздільної здатності експозицій, перехід між якими здійснюється безпосередньо користувачем за точками переходу, що розміщуються безпосередньо на зображеннях, а також з урахуванням чіткого плану будівлі музею. Все це може доповнюватися фонові музикою, додатковими збільшеними фотографіями експонатів, поясненнями та ін. [4]. Перевагами таких екскурсій є доступність, безкоштовність, можливість повторного перегляду, реалістичність тощо. Єдиною необхідною умовою є доступ до мережі Інтернет.

Українські вчені-методисти (Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н.) наголошують на тому, що віртуальні екскурсії є необхідним доповненням уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ», адже дають можливість інтерактивного перегляду матеріалу, унаочнюють тему, що вивчається. Значну роль в активізації діяльності здобувачів початкової освіти під час віртуальних екскурсій відіграє пошуковий метод. Учні не просто знайомляться з матеріалами експозицій, а й займаються активним дослідженням, пошуком необхідної для вивчення й аналізу інформації. Це досягається шляхом постановки проблемних питань перед екскурсією або отриманням певних творчих завдань. Під час проведення екскурсії учні можуть конспектувати тези

	Комунальний заклад «Покровський педагогічний фаховий коледж»	Шифр документа	КЗ «ППФК»
	Пріоритети щодо змісту та структури сучасної освіти в умовах трансформаційних змін І міжвузівська науково-практична інтернет-конференція	сторінка	60 з 146

в зошит, копіювати матеріали з сайту в свої папки, робити позначки та ін. Такий формат проведення екскурсій доцільно використовувати в будь-якому класі початкової школи, особливо при поєднанні очної та дистанційної форми навчання [3].

Група вчених (Sriarunrasmeea J., Suwannatthachoteb P. та Dachakupt P.) дослідила переваги використання віртуальних екскурсій у освітньому процесі початкової школи. Серед них виділено: можливість самостійного керування (пошуку, дослідження), науковий підхід до розгляду теми, використання мислительних процесів вищого порядку, висока вмотивованість до спостереження, виховання етики використання науки та техніки, творчий і незалежний інформаційний пошук, можливість ефективно спілкуватися і працювати у співпраці під час обговорення результатів екскурсії [6].

У іншому дослідженні (I. Nan) порівнювався розвивальний ефект простої мультимедійної візуалізації та віртуальних екскурсій за допомогою іммерсивних технологій (VR). У той час як контрольна група здобувачів початкової освіти дивилася телевізор і слухала пояснення вчителя, експериментальна група відвідувала зоопарк (Великий Бар'єрний Риф, Національний музей природної історії США та ін.) з окулярами віртуальної реальності та індивідуально-дослідними завданнями. Після кожної сесії учні брали участь у спільних заняттях, де їм ставили контрольні запитання. Опитування засвідчили, що ступінь залученості учнів до сприйняття інформації під час віртуальної екскурсії був значно вищим, ніж у контрольної групи, що є важливим для формування загального досвіду спостережень [5].

Виклад основного матеріалу дослідження. Академія культури Google (Google Cultural Institute) об'єднує кілька проектів (з образотворчого мистецтва Art Project, проект природних і культурних див планети World Wonders Project і архівні колекції історичних матеріалів Archive Exhibitions), які підтримують можливість віртуальних екскурсій. Різноманіття місць з оцифрованими матеріалами дозволяють інтегрувати на одному уроці початкової школи зміст декількох освітніх галузей (в залежності від мети): інформатичної (оскільки спостереження проводяться за допомогою комп'ютерної техніки) та природничої, громадянської, історичної, мистецької тощо. Наведемо нижче приклади тематичних віртуальних екскурсій відповідно до освітньої програми.

	Комунальний заклад «Покровський педагогічний фаховий коледж»	Шифр документа	КЗ «ППФК»
	Пріоритети щодо змісту та структури сучасної освіти в умовах трансформаційних змін І міжвузівська науково-практична інтернет-конференція	сторінка	61 з 146

Таблиця 1

Дидактичні можливості віртуальних екскурсій у роботі вчителя початкової школи (за освітніми галузями)

Назва музею	Специфіка	Навчальний предмет початкової школи, тема
Національний музей природної історії у Вашингтоні https://naturalhistory.si.edu/visit/virtual-tour	Містить понад 80 мільйонів зразків природи з усього світу	Я досліджую світ, усі теми природознавчої освітньої галузі
Лувр, Париж https://www.louvre.fr/en/online-tours	Експозиції Лувру включають в себе кращі твори мистецтва, а також експонати стародавніх цивілізацій	Літературне читання, мистецтво Темі: «Завдання на образне уявлення побаченого; розвиток фантазії через взаємодію мистецтв», «Зображення графічними та живописними матеріалами»
Музей Галілео https://catalogue.museogalileo.it/	Науковий музей, у якому можна простежити шлях розвитку тих чи інших звичних для нас речей. Містить також предмети, створені або пов'язані з життям вченого	Я досліджую світ, тема «Винаходи людства та їх вплив на життєдіяльність людини» Дизайн і технології, тема «Дизайн-проекування – моделювання та конструювання. Композиція виробу»
Музей музичних інструментів, Хамамацу https://artsandculture.google.com/streetview/hamamatsu-museum-of-musical-	Державний музей музичних інструментів у Японії, де можна побачити понад 1300 надзвичайних	Літературне читання, тема «Рольові ігри: диктор, журналіст, розповсюдjuвач візуальної інформації» Музичне мистецтво, тема «Музичні інструменти»

	Комунальний заклад «Покровський педагогічний фаховий коледж»	Шифр документа	КЗ «ППФК»
	Пріоритети щодо змісту та структури сучасної освіти в умовах трансформаційних змін І міжвузівська науково-практична інтернет-конференція	сторінка	62 з 146

instruments/UAEJJzK8wuFfA?sv_lng=137.738321754573&sv_lat=34.7066936132071&sv_h=240.10000000000002&sv_p=0&sv_pid=fo8Nj4TDxtgw04FLW6dbw&sv_z=1.000000000000002	експонатів зі всього світу	
--	----------------------------	--

Методика організації та проведення навчальних віртуальних екскурсій складається з трьох етапів: підготовчого, основного і заключного. На першому етапі підготовки екскурсії діяльність вчителя спрямовується на вибір об'єкту екскурсії та безпосередньо її підготовку. На цьому етапі відбувається робота над змістом екскурсії, розробляється маршрут, інструкційні картки, творчо-пошукові завдання, питання для обговорення тощо. Зазвичай екскурсія починається зі вступної бесіди з учнями, в ході якої педагог визначає цілі та завдання екскурсії, роздає маршрутні листи, пояснює особливості навігації сайтом від однієї експозиції до іншої. Завершується підсумковою бесідою, в ході якої відбувається обмін враженнями здобувачів початкової освіти; вчитель допомагає учням узагальнити, систематизувати побачене та почуте, виділити найістотніше, співвіднести отримані результати з завданнями уроку [2].

Висновки. Організація віртуальних екскурсій у початковій школі забезпечує розвиток в учнів здатності до сприймання, аналізу, інтерпретації та рефлексії почутого і побаченого у музеях; творче відтворення змісту експоната через засоби літератури, технологій, образотворчого мистецтва; вибір і використання інформації про експонат для створення власних висловлювань, виробів, творів мистецтва різних видів і жанрів. Це дозволяє вчителеві повноцінно реалізовувати завдання Державного стандарту початкової освіти.

Список використаних джерел та літератури

1. Антонова О.П. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах ЗЗСО: навч.-метод. посіб. Київ: Генеза, 2019. 96 с.
2. Васютіна Т. Дидактичні можливості музейної педагогіки та віртуальних екскурсій у навчанні молодших школярів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип 29. Том 1. С. 236-241.
3. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посібник. Київ: Генеза, 2019. 256 с.

Комунальний заклад
«Покровський педагогічний фаховий коледж»
Пріоритети щодо змісту та структури сучасної
освіти в умовах трансформаційних змін
І міжвузівська науково-практична
інтернет-конференція

Шифр
документа

КЗ «ППФК»

сторінка

63 з 146

4. Подліняєва О.О. Віртуальна екскурсія у роботі вчителя. URL: <http://spec.vntu.edu.ua/conf/pdf/conf402-415.pdf> (дата звернення: 26.01.2022).

5. Han I. Immersive virtual field trips in education: A mixed-methods study on elementary students' presence and perceived learning. *British Journal of Educational Technology*. 2020. Vol 51. No 2 420–435 P. URL: https://www.researchgate.net/publication/334292129_Immersive_virtual_field_trips_in_education_A_mixed-methods_study_on_elementary_students'_presence_and_perceived_learning (дата звернення 17.02.2022).

6. Sriarunrasmeea J., Suwannathachoteb P., Dachakupt P. Virtual Field Trips with Inquiry learning and Critical Thinking Process: A Learning Model to Enhance Students' Science Learning Outcomes. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2015. № 197. P. 1721–1726. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/81139724.pdf> (дата звернення 17.02.2022).

Тетяна НІКОНЕНКО,

*канд.пед. наук, доцентка кафедри початкової освіти
Бердянського державного педагогічного університету*

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті висвітлено систему практико-орієнтованих завдань представлених трьома групами: загальнопедагогічні, дидактико-методичні та рефлексивно-проектувальні на основі контекстного навчання як засіб формування професійно-педагогічної компетентності магістрів початкової освіти. Доведено, що активне впровадження технології контекстного навчання, в основі якого є практико-орієнтована діяльність магістрів початкової освіти впливало на формування нового педагогічного мислення та передбачало розуміння ціннісного ставлення до майбутньої професії, усвідомлення своїх власних можливостей, що визначають шляхи професійного зростання.

Постановка проблеми. Модернізація процесу підготовки магістрів початкової освіти в Україні орієнтована на пошук шляхів реалізації соціального замовлення на конкурентоздатних фахівців європейського рівня, спрямованих на творчу працю, професійний саморозвиток і мобільність, застосування інноваційних технологій у педагогічній діяльності. Щоб відповідати викликам